

pravu učešće spasavaoca života u nagradi, pa i naknadi troškova, spasavaoca broda i stvari s broda iz čl.769, st.2. ZPUP, zavisilo od toga da li je postignut uspjeh u spasavanju, ali zahtjev postavljen s naslova posloводства bez naloga ne bi, u pogledu troškova i šteta zavisió od toga uspjeha.

U jugoslavenskoj judikaturi je Viši privredni sud u Zagrebu u drugostepenoj presudi od 2.IV 1970. (ovaj periodik br.47, str.40) stao na stajalište da nagrada za spasavanje čamca pripada i onda kada je spasavalac svojim čamcem spasavao čamac drugog vlasnika bez opravdanog protivljenja vlasnika čamca u opasnosti, ali se ta presuda kretala u okviru općih pojmova o spasavanju, tj. posebne vrste posloводства bez naloga, koje se priznaje čak i u pravu zemalja koje inače ne poznaju posloводства bez naloga (naime u zemljama common lawa). Vjerojatno bi jugoslavenska judikatura u pogledu spasavanja života slijedila isti pravac mišljenja kakav se očitovao u presudi Saveznog vrhovnog suda SR Njemačke.

E.P.

TRANSPORTNO OSIGURANJE

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. III-Sl-1920/76-2
od 29.IX 1976.

Vijeće: Petar Sremac, Ivo Bešker, prof.dr Branko Jakaša

Osiguranje - Subrogacija osiguratelja - Osiguratelj ima pravo svoju tražbinu, koju je stekao na temelju svoga prava subrogacije, ustupiti bilo kome pa i svom osiguraniku od kojega je stekao tražbinu - Nije zabranjeno između osiguratelja i osiguranika, kome je osiguratelj ustupio svoju tražbinu iz subrogacionog zahtjeva, sklopiti ugovor na temelju kojega stranke ugovaraju da će jedan dio svote osiguranik na temelju ustupljene tražbine predati osiguratelju

Osiguratelj je iz kasko osiguranja isplatio svom osiguraniku osigurninu, a tražbinu koju je na taj način stekao prema štetniku na temelju svog prava subrogacije ustupio je istom osiguraniku. U prvostepenom postupku koji je poveo osiguranik zahtijevajući da mu štetnik isplati iznos koji mu je osiguratelj ustupio, bio je odbijen sa svojim tužbenim zahtjevom.

U obrazloženju prvostepene presude navodi se da tužitelj nije dokazao svoju aktivnu procesnu legitimaciju u ovom sporu, jer da nema punomoći za utuživanje tražbine od osiguravajućeg zavoda; da je točno da tužitelj ima s tim zavodom ugovor o cesiji, ali da je tužitelj za tu štetu dobio od tog zavoda naknadu i da nije dozvoljeno da nakon toga tužitelj iz iste osnove osiguranja traži još 45% više. Nadalje se navodi da tužitelj ničim nije dokazao da mu je tuženi skrivio štetu; da sud nije povjerovao iskazu svjedoka, tužiteljevog vozača, jer da je osobno zainteresiran, da je u ovoj stvari davao različite izjave; nadalje da na mjestu događaja nije bilo nikakvih tragova kočenja iz čega je sud izveo zaključak da je do silaženja s ceste i do prevrtanja tužiteljevog kamiona došlo krivnjom tužiteljevog vozača, za koga sud smatra da je zaspao za volanom; da je sud povjerovao iskazu saslušanog milicionera koji je bio član patrolne milicije, koja je došla na mjesto gdje se dogodilo prevrtanje tužiteljevog kamiona, te kako drugih dokaza za odgovornost tuženoga nije bilo, da nema osnove za zahtjev tužbe i da je zato odbijen kao neosnovan.

Protiv te presude tužitelj je podnio žalbu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog pogrešne primjene materijalnog prava s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i zahtjevu tužbe udovolji u cijelosti ili da se ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno sudjenje i novu odluku.

U obrazloženju žalbe navodi da je tužiteljev osiguratelj - osiguravajući zavod, u neku ruku tužiteljev servis, jer da tužitelj kao osiguranik preko svojih delegata u skupštinama rizične zajednice neposredno odlučuje o tehničkim sredstvima, iz kojih se vrši isplata štete, pa da otuda postoji interes tužitelja da putem cesije ostvari cjelokupnu tražbinu, jer da na taj način poboljšava tehnički rezultat svoj i cijele rizične zajednice i omogućuje primjenu sistema bonifikacije; osporava tvrdnju pobijane presude da se protivi moralu ugovor između tužitelja i njegovog osiguratelja o diobi iznosa, koji je predmet ovog spora i za koji je tužitelj ovlašten na tužbu na osnovi cesije, kojom je njegov osiguratelj ustupio njemu svoju tražbinu prema tuženome; pobjeća ocjenu suda vjerodostojnosti iskaza saslušanih svjedoka, posebno jednog svjedoka na čijem je iskazu temeljena pobijana presuda i smatra da je iskaz svjedoka - tužiteljevog vozača - koji je u ovom slučaju vozio tužiteljev kamion, logičan, uvjerljiv i nezainteresiran.

Tuženi nije dao odgovor na žalbu. •

Žalba nije osnovana.

Neosnovan je žalbeni razlog pogrešno i nepotpuno utvrdjenog činjeničnog stanja. Tužitelj je u prvostepenom postupku tvrdio da je u ovom slučaju došlo do štete na njegovom kamionu na taj način, što je krivnjom i nepravilnom vožnjom nepoznatog vozila vozač tužiteljevog kamiona bio prisiljen skrenuti vozilom u desno, zbog čega je došlo do silaska sa ceste i do prevrtanja tužiteljevog kamiona. Ova tvrdnja tužitelja nije mogla biti utvrđena kao točna, jer za nju nije bilo dokaza. Jedini izvor informacija o tome kako je došlo do ove prometne nezgode, bili su iskazi saslušanih svjedoka i nalaz organa saobraćajne milicije. Jedan od svjedoka bio je i tužiteljev vozač kamiona, koji je u kamionu u ovom slučaju bio oštećen. Prvostepeni sud nije poklonio vjeru iskazu tog svjedoka zbog toga, što je smatrao da je osobno zainteresiran na tome da se utvrdi da na njemu nema nikakve odgovornosti za štetu na vozilu. Sud je naprotiv poklonio vjeru iskazu svjedoka člana patrola saobraćajne milicije, iz čijeg iskaza je sud zaključio da nije postojao netko treći, koji je prouzročio ponašanje tužiteljevog kamiona, kod kojeg je došlo do njegovog prevrtanja. Takav zaključak prvostepenog suda je pravilan i logičan, a s druge strane tužitelj nije naveo nikakvu činjenicu iz koje bi se mogao izvesti zaključak da je ocjena iskaza tog svjedoka po prvostepenom sudu pogrešna ili neprihvatljiva. Kako osim toga nije bilo nikakvog drugog dokaza za tužiteljevu tvrdnju o odgovornosti nekog trećeg za štetu na njegovom kamionu, u ovom slučaju prvostepeni sud je pravilno primijenio materijalno pravo kad je odbio zahtjev tužitelja kao neosnovan.

U pogledu aktivne procesne legitimacije tužitelja i bez obzira na njegove navode u žalbi ne može se prihvatiti stajalište prvostepenog suda, prema kojemu kvalificira tužbu kao nedozvoljenu advokaturu za drugoga uz proviziju, koja propisima nije dozvoljena i koja se protivi društvenom moralu. Po ocjeni prvostepenog suda na tužbu u ovom predmetu legitimiran je sam osiguravajući zavod, koji je tužitelju isplatio osigurninu iz naslova kasko osiguranja na osnovi ugovora s tužiteljem.

Takvo isključivo stajalište nema osnove u odredbama čl. 63, stav 2. Osnovnog zakona o osiguranju i osiguravajućim organizacijama (Službeni list SFRJ, br. 7/1967). Po tim odredbama kad je osiguravajući zavod isplatio tužitelju štetu na osnovi ugovora o kasko osiguranju njegovog vozila stupio je do visine tog plaćenog iznosa u prava tužitelja prema osiguraniku tuženoga. To stupanje u prava

tužitelja nastalo je snagom zakona (zakonska cesija) i osiguravajući zavod je nakon toga stekao pravo da tu svoju tražbinu prema osiguraniku tuženoga ustupi nekom drugom bilo uz naplatu bilo besplatno. Taj osiguravajući zavod je, prema raspravnim spisima i to baš prema cesionoj ispravi, koju je tužitelj predao u spise ovog predmeta, tu svoju tražbinu ustupio tužitelju kao što ju je mogao ustupiti bilo kome drugome. Tuženi nema pravo da ulazi u razloge takvog postupka tužiteljevog osiguratelja i zato su svi njegovi navodi u prvostepenom postupku, prema kojima je takvo ustupanje nedopušteno, bez ikakve pravne osnove. Zato je neosnovan i prigovor tuženoga tužiteljevoj aktivnoj procesnoj legitimaciji.

Na osnovi svega izloženog trebalo je žalbu tužitelja odbiti kao neosnovanu i riješiti kao gore.

V.V.

APELACIONI SUD, Paris

Presuda od 7.VII 1976.

Osiguravajuće društvo La Prévoyance
i Sté internationale d'assurances
pour le commerce et l'industrie (SIACI)
c/a Sté européenne de produits réfractaires

Transportno osiguranje tereta - Zastarni rok - Poduzimanje mjera sa strane osiguranika u svrhu očuvanja osigurateljevog prava subrogacije - Kad osiguranik podnosi tužbeni zahtjev prema osiguratelju, ne na temelju ugovora o prijevozu, već na osnovi police koja utvrđuje zastarni rok od dvije godine, jednogodišnji rok ne dolazi do primjene između osiguratelja i osiguranika - Tok zastare se obustavlja i kada je tužba podnesena nenadležnom sudu, a traje sve dok se taj sud nije proglasio nenadležnim - Osiguratelj se ne može pozivati u svoju korist na činjenicu da osiguranik nije ništa poduzeo u svrhu očuvanja prava regresa prema brodaru, ako je brodar presuđen na naknadu štete koja je predmet spora iz ugovora o osiguranju - Činjenica da je osiguranik dobio presudu protiv štetnika, ne priječi ga da podnese tužbu i protiv osiguratelja

U 1968. godini proizvođač industrijske opreme (SEPR) izvezao je u Carigrad određenu količinu industrijske opreme za izgradnju jedne tvornice. Budući da se od izgradnje tvornice odustalo, usandučena oprema ležala je na obali u Carigradu nekoliko mjeseci, dok proizvođač nije robu ukrcao u brod i vratio je u Marseille. U luci iskrcaja vještak je utvrdio oštećenje tereta.